

Міністерство освіти і науки України  
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом  
від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.  
№ \_\_\_\_\_

Ректор \_\_\_\_\_ В. С. Бакіров

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**Освітньо-професійна програма**

**«Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота»**

Спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Затверджено Вченою радою університету «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ року,  
протокол № \_\_\_\_\_

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ**  
**освітньо-професійної програми**

1.1. Вчена рада факультету геології, географії, рекреації і туризму:  
протокол № \_\_\_\_\_ від « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Голова Вченої ради факультету \_\_\_\_\_ В.А. Пересадько

1.2. Методична комісія факультету геології, географії, рекреації і туризму:  
протокол № \_\_\_\_\_ від « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Голова методичної комісії факультету \_\_\_\_\_ О.О. Жемеров

1.3. Кафедра соціально-економічної географії і регіонознавства:  
протокол № \_\_\_\_\_ від « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ Л.М. Немиць

## ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи – Жемеров Олександр Олегович	професор кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Члени робочої групи		
Пересадько Віліна Анатоліївна	професор, декан факультету геології, географії, рекреації і туризму	доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії та картографії
Немець Людмила Миколаївна	професор, завідувач кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Немець Костянтин Аркадійович	професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Прасул Юлія Іванівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Решетченко Світлана Іванівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук
Гусєва Наталія Володимирівна	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

Проекту освітнього стандарту спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)  
за рівнем «бакалавр»

**1. Профіль освітньої програми**  
**«Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота»**  
**зі спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)**

<b>1 – Загальна інформація</b>	
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації</i>	Бакалавр середньої освіти (Географія). Вчитель географії
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
<i>Офіційна назва програми</i>	Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота
<i>Наявність акредитації</i>	
<i>Цикл/рівень</i>	НРК України – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
<i>Передумови</i>	Наявність повної загальної середньої освіти
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	4 роки
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	<a href="http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/абітурієнтам/освітні-програми/">http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/абітурієнтам/освітні-програми/</a>
<b>2 – Мета освітньої програми</b>	
Забезпечення теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули базових фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі сучасної освіти (за предметною спеціалізацією «Географія»), здатності до виробничої і педагогічної діяльності в умовах загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів	
<b>3 – Характеристика освітньої програми</b>	
<i>Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявністю))</i>	01 Освіта, 014 Середня освіта, 014.07 Середня освіта (Географія) Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна, прикладна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних для фахівців для виконання професійних завдань та обов'язків прикладного характеру в галузі сучасної освіти (за предметною спеціалізацією «Географія»), педагогіки та методики освіти, здатності до виробничої і педагогічної діяльності в умовах загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів. <u>Професійні акценти</u> – вчитель, адаптований до умов сучасних загальноосвітніх закладів
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізація</i>	Базова вища освіта в галузі знань «Освіта» із спеціальності «Середня освіта» зі спеціалізацією «Географія». Формування фахівця, із сучасним світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання географії, економіки та організації краєзнавчо-туристичної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах. Ключові слова: вчитель, географія, економіка, краєзнавчо-туристична робота
<i>Особливості програми</i>	Програма комбінована (академічно-прикладна), посилена практична економічна, краєзнавча підготовка, можлива академічна мобільність

	та стажування у навчальних закладах за кордоном
<b>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</b>	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Професійна діяльність у галузі середньої освіти. Загальноосвітні і спеціальні навчальні заклади, позашкільні навчальні заклади. Здійснюється замовником на первинні посади вчителя географії загальноосвітнього і спеціального навчально-виховного закладу, організатора позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми
<i>Подальше навчання</i>	Продовження навчання на другому (магістерському) – 7-му кваліфікаційному рівневі НРК. Підвищення професійного рівня і набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціалізаціями в системі післядипломної освіти
<b>5 – Викладання та оцінювання</b>	
<i>Викладання та навчання</i>	Основними підходами до навчання є компетентнісний, студентоцентрований та проблемно-орієнтований. Провідні методи навчання – проблемний, частково-пошуковий та дослідницький. Викладання та навчання проводиться у формі лекцій, серед них інтерактивних та мультимедійних лекцій, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання, курсового дослідження, виробничої педагогічної практики. Застосовуються проектна, навчально-ігрова, графічного навчального моделювання та інтерактивно-комунікативна технології навчання
<i>Оцінювання</i>	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування) контроль, проміжний (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, <i>державна атестація</i> (підготовка та публічний захист дипломної роботи бакалавра)
<b>6 – Програмні компетентності</b>	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти (за предметною спеціальністю «Географія»), що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук та географічної науки і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітньо-виховного процесу в середній школі.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<p><b>ЗК 1.</b> Базові знання фундаментальних наук в обов'язі, необхідному для засвоєння географічних дисциплін;</p> <p><b>ЗК 2.</b> Знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;</p> <p><b>ЗК 3.</b> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p><b>ЗК 4.</b> Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;</p> <p><b>ЗК 5.</b> Здатність використання інформаційних технологій, навички застосування програмних засобів;</p> <p><b>ЗК 6.</b> Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ менеджменту, етики ділового спілкування, навички роботи в команді;</p> <p><b>ЗК 7.</b> Здатність діяти на засадах етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та свідомо;</p> <p><b>ЗК 8.</b> Прагнення до збереження природного навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства;</p> <p><b>ЗК 9.</b> Здатність грамотно спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;</p> <p><b>ЗК 10.</b> Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності;</p> <p><b>ЗК 11.</b> Навички забезпечення безпеки життєдіяльності.</p>

<p><i>Фахові компетентності (ФК)</i></p>	<p><b>ФК 1.</b> Базові знання з географічних та економічних наук: об'єктно-предметна область, поняттєво-термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження;</p> <p><b>ФК 2.</b> Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів;</p> <p><b>ФК 3.</b> Здатність використовувати географічні інформаційні технології для вирішення освітніх завдань у галузі географії, економіки, краєзнавчо-туристичної роботи;</p> <p><b>ФК 4.</b> Здатність до системного географічного мислення;</p> <p><b>ФК 5.</b> Розуміння основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів, що відбуваються у географічному просторі на різних рівнях його організації;</p> <p><b>ФК 6.</b> Картографічна компетентність: уміння давати комплексну географічну оцінку території за результатами аналізу карт, здатність відображати географічні об'єкти і процеси за допомогою картографічних творів;</p> <p><b>ФК 7.</b> Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності;</p> <p><b>ФК 8.</b> Здатність до пошуку джерел географічної інформації та її наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі географічних методів і підходів, у тому числі інформаційних технологій;</p> <p><b>ФК 9.</b> Здатність застосовувати уміння роботи зі статистичними даними, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації, що відображає стан природних і суспільних територіальних систем;</p> <p><b>ФК 10.</b> Здатність проводити географічний аналіз природних та суспільних об'єктів і процесів у різних просторово-часових масштабах;</p> <p><b>ФК 11.</b> Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах;</p> <p><b>ФК 12.</b> Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства;</p> <p><b>ФК 13.</b> Здатність застосовувати набуті географічні, економічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей з географії та економіки;</p> <p><b>ФК 14.</b> Здатність до комунікації зі спільнотами, уміння організувати комунікацію учнів і вихованців, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів;</p> <p><b>ФК 15.</b> Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі;</p> <p><b>ФК 16.</b> Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній та позашкільній діяльності.</p>
<p><b>7 – Програмні результати навчання</b></p>	
	<p><b>Знання і розуміння:</b></p> <p><b>ПРН 1.</b> Базові знання природничих, суспільних і точних наук в обсязі, необхідному для засвоєння географічних дисциплін;</p>

**ПРН 2.** Базові знання природничо-географічних наук: об'єктно-предметна область, поняттєво-термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження, історія розвитку тощо;

**ПРН 3.** Базові знання суспільно-географічних наук: об'єктно-предметна область, поняттєво-термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження, історія розвитку тощо;

**ПРН 4.** Базові знання з фізичної географії України і світу;

**ПРН 5.** Базові знання з економічної та соціальної географії України і світу;

**ПРН 6.** Основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їх компонентів, зв'язки і залежності між компонентами, причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;

**ПРН 7.** Просторова диференціація географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях;

**ПРН 8.** Зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства;

**ПРН 9.** Сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання географії та економіки в загальноосвітній школі;

**ПРН 10.** Психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів.

**Уміння:**

**ПРН 11.** Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно- та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати та порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії;

**ПРН 12.** Вибирає і застосовує основні методики та інструменти, які є типовими для різних галузей географії, виконує стандартні виміри і спостереження основних параметрів географічного середовища, необхідні для формування предметних компетентностей з географії в середніх загальноосвітніх навчальних закладах;

**ПРН 13.** Уміє характеризувати регіони і ландшафти, пояснити їх особливості і взаємозв'язки, сформовані географічним положенням та іншими географічними чинниками;

**ПРН 14.** Встановлює роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку;

**ПРН 15.** Володіє основами професійної культури при підготовці та редагуванні текстів державною мовою з предметної спеціальності;

**ПРН 16.** Володіє однією з іноземних мов на рівні, необхідному для роботи з навчально-методичною літературою зі спеціальності;

**ПРН 17.** Здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи (в тому числі – за допомогою інформаційних технологій);

**ПРН 18.** Формує в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій;

**ПРН 19.** Застосовує сучасні методики і технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення формування в учнів предметних

	<p>компетентностей та для формування основ цілісної наукової картини світу;</p> <p><b>ПРН 20.</b> Уміє самостійно вести польові фізико-географічні й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в школі та для позашкільної краєзнавчої роботи;</p> <p><b>ПРН 21.</b> Застосовує методи діагностування досягнень учнів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху;</p> <p><b>ПРН 22.</b> Дотримується сам під час польових і виробничої практик, та формує в учнів екологічні цінності й відповідальне ставлення школярів до природи, повагу культурних цінностей і традицій місцевого населення під час краєзнавчих екскурсій і туристичних походів.</p> <p><b>Комунікація:</b></p> <p><b>ПРН 23.</b> Організовує співпрацю учнів та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), визначає оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності;</p> <p><b>ПРН 24.</b> Розуміє значення культури як форми людського існування, цінує різноманіття та мультикультурність світу і керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.</p> <p><b>Автономія і відповідальність:</b></p> <p><b>ПРН 25.</b> Самостійно організовує процес навчання упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання предметні компетентності;</p> <p><b>ПРН 26.</b> Забезпечує рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей.</p>
<b>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</b>	
<p><i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i></p>	<p>Відповідає ліцензійним умовам. Усі викладачі є штатними викладачами ХНУ ім. В.Н. Каразіна, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається. Гарант програми – Жемеров О.О., к. геогр. н., автор численних навчально-методичних посібників для учнів у вчителів географії. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.</p>
<p><i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i></p>	<p>Обладнання та устаткування, необхідне для польових і камеральних досліджень географічних об'єктів і систем, технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери, сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування предметних компетентностей з географії у процесі навчання здобувача і необхідних в освітньому процесі з географії в школі; використання баз для проведення навчальних і виробничих практик в інших освітніх установах (за договорами про співпрацю). Є навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти харчування, точки бездротового доступу до Інтернет, спортзали, тощо</p>
<p><i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-</i></p>	<p>Офіційний сайт ХНУ імені В.Н. Каразіна, власний сайт факультету геології, географії, рекреації і туризму, сайт кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства, необмежений доступ до Інтернет, друковані (фонди ЦНБ ім. В.Н. Каразіна, репозитарій, власні</p>

<i>методичного забезпечення</i>	бібліотеки навчальних лабораторій, картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру електронного навчання ХНУ) інформації; навчальні і робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі, завдання для поточного та підсумкового контролю. Відповідає ліцензійним умовам, 100%
<b>9 – Академічна мобільність</b>	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, за бажанням студента. Кредити, отримані в інших ВНЗ України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, у т.ч. участь у програмах проекту Еразмус+, за бажанням студента
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія) на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів.

## 2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

### 2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю, шкала оцінювання
1	2	3	4
<b>Обов'язкові компоненти ОП</b>			
ОК 1.	Філософія	3	чотирирівнева
ОК 2.	Українська мова за професійним спрямуванням	3	дворівнева
ОК 3.	Іноземна мова	6	дворівнева
ОК 4.	Історія України	3	чотирирівнева
ОК 5.	Вища математика з основами матстатистики	4	чотирирівнева
ОК 6.	Інформатика з основами геоінформатики	5	чотирирівнева
ОК 7.	Фізика з основами фізики Землі	5	чотирирівнева
ОК 8.	Хімія	4	чотирирівнева
ОК 9.	Геоморфологія з основами геології	4	чотирирівнева
ОК 10.	Історія географічних відкриттів і досліджень	4	дворівнева
ОК 11.	Топографія з основами геодезії	5	чотирирівнева
ОК 12.	Картографія	4	чотирирівнева
ОК 13.	Географічні інформаційні системи	4	чотирирівнева
ОК 14.	Вступ до фаху	4	дворівнева
ОК 15.	Фізична географія материків і океанів	7	дворівнева, чотирирівнева
ОК 16.	Регіональна економічна і соціальна географія	7	дворівнева, чотирирівнева
ОК 17.	Фізична географія України	5	чотирирівнева
ОК 18.	Метеорологія з основами кліматології	4	чотирирівнева

ОК 19.	Загальна гідрологія з основами океанології	4	чотирирівнева
ОК 20.	Загальне землезнавство	4	чотирирівнева
ОК 21.	Ґрунтознавство і біогеографія	6	чотирирівнева
ОК 22.	Основи суспільної географії	4	чотирирівнева
ОК 23.	Ландшафтознавство	4	чотирирівнева
ОК 24.	Вікова фізіологія та здоров'я дитини	3	чотирирівнева
ОК 25.	Економічна і соціальна географія України	5	чотирирівнева
ОК 26.	Основи соціальної географії	5	чотирирівнева
ОК 27.	Географія населення з основами демографії	3	чотирирівнева
ОК 28.	Педагогіка	3	чотирирівнева
ОК 29.	Методика навчання географії	4	чотирирівнева
ОК 30.	Історична географія з основами етнографії	4	чотирирівнева
ОК 31.	Загальна та вікова психологія	4	чотирирівнева
ОК 32.	Географія світового господарства	4	дворівнева
ОК 33.	Методика виховної роботи	4	дворівнева
ОК 34.	Курсова робота за фахом	4	чотирирівнева
ОК 35.	Навчальна природничо-наукова практика	6	чотирирівнева
ОК 36.	Навчальна професійно-орієнтована практика	6	чотирирівнева
ОК 37.	Педагогічна краєзнавчо-туристична практика	7	чотирирівнева
ОК 38.	Педагогічна практика	6	чотирирівнева
ОК 39.	Переддипломна практика	5	чотирирівнева
ОК 40.	Підготовка кваліфікаційної роботи	2	дворівнева
<b>Загальний обсяг обов'язкових компонент</b>		<b>178</b>	
<b>Вибіркові компоненти ОП</b>			
<i>Вибірковий блок А</i>			
ВБ 1.1.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.2.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.3.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.4.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.5.	Комп'ютерні технології в освіті (практикум)	4	дворівнева
ВБ 1.6.	Організація краєзнавчо-туристичної роботи в школі	4	дворівнева
ВБ 1.7.	Рекреаційна географія з основами екскурсознавства	4	дворівнева
ВБ 1.8.	Техніко-економічні основи виробництва	3	чотирирівнева
ВБ 1.9.	Методика наукових досліджень	4	дворівнева
ВБ 1.10.	Основи економіки та методика її викладання	4	чотирирівнева
ВБ 1.11.	Семінар «Економіка в школі»	3	дворівнева
ВБ 1.12.	Геоурбаністика	4	чотирирівнева
ВБ 1.13.	Політична географія з основами геоглобалістики	4	чотирирівнева
ВБ 1.14.	Регіональні проблеми стійкого розвитку	4	дворівнева
ВБ 1.15.	Зовнішньоекономічні зв'язки України	4	чотирирівнева
ВБ 1.16.	Географія Харківської області з основами регіоназнавства	4	чотирирівнева
ВБ 1.17.	Математико-статистичні методи в географії та економіці	4	чотирирівнева

<i>Вибірковий блок Б</i>			
ВБ 2.1.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 2.2.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 2.3.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 2.4.	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3	дворівнева
ВБ 2.5.	Методика застосування комп'ютерної техніки та технологій в освіті (практикум)	4	дворівнева
ВБ 2.6.	Теорія і практика краєзнавчо-туристичної діяльності в школі	4	дворівнева
ВБ 2.7.	Рекреалогія	4	дворівнева
ВБ 2.8.	Регіональний розвиток і геопланування	3	чотирирівнева
ВБ 2.9.	Основи наукових досліджень	4	дворівнева
ВБ 2.10.	Основи економіки	4	чотирирівнева
ВБ 2.11.	Методика викладання економіки в школі	3	дворівнева
ВБ 2.12.	Геомаркетинг і логістика	4	чотирирівнева
ВБ 2.13.	Основи геополітики	4	чотирирівнева
ВБ 2.14.	Основи стійкого розвитку регіону	4	дворівнева
ВБ 2.15.	Географія зовнішньоекономічної діяльності України	4	чотирирівнева
ВБ 2.16.	Економічна і соціальна географія Харківської області	4	чотирирівнева
ВБ 2.17.	Статистичні методи і обробка геоінформації	4	чотирирівнева
<b>Загальний обсяг вибірових компонент</b>		<b>62</b>	
<b>ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ</b>		<b>240</b>	

## 2.2. Структурно-логічна схема ОП

За умови обрання вибіркового блоку А

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів
1	Історія України	3
	Вища математика з основами матстатистики	4
	Історія географічних відкриттів і досліджень	4
	Топографія з основами геодезії	5
	Вступ до фаху	4
	Загальне землезнавство	4
	Ґрунтознавство і біогеографія	6
	<i>Всього за 1 семестр</i>	<i>30</i>
2	Іноземна мова	3
	Фізика з основами фізики Землі	5
	Хімія	4
	Метеорологія з основами кліматології	4
	Загальна гідрологія з основами океанології	4
	Основи суспільної географії	4
	Навчальна природничо-наукова практика	6
	<i>Всього за 2 семестр</i>	<i>30</i>
3	Іноземна мова	3
	Інформатика з основами геоінформатики	5
	Геоморфологія з основами геології	4
	Картографія	4
	Фізична географія материків і океанів	4
	Вікова фізіологія та здоров'я дитини	3
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3

	Комп'ютерні технології в освіті (практикум)	4
	<i>Всього за 3 семестр</i>	<i>30</i>
4	Філософія	3
	Фізична географія материків і океанів	3
	Ландшафтознавство	4
	Географія населення з основами демографії	3
	Загальна та вікова психологія	4
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3
	Рекреаційна географія з основами екскурсознавства	4
	Навчальна професійно-орієнтована практика	6
	<i>Всього за 4 семестр</i>	<i>30</i>
5	Українська мова за професійним спрямуванням	3
	Регіональна економічна і соціальна географія	4
	Фізгеографія України	5
	Економічна і соціальна географія України	5
	Педагогіка	3
	Методика навчання географії	4
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3
	Техніко-економічні основи виробництва	3
	<i>Всього за 5 семестр</i>	<i>30</i>
6	Географічні інформаційні системи	4
	Регіональна економічна і соціальна географія	3
	Основи соціальної географії	5
	Історична географія з основами етнографії	4
	Географія світового господарства	4
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3
	Педагогічно-краєзнавчо-туристична практика	7
	<i>Всього за 6 семестр</i>	<i>30</i>
7	Методика виховної роботи	4
	Організація краєзнавчо-туристичної роботи в школі	4
	Методика наукових досліджень	4
	Основи економіки та методика її викладання	4
	Зовнішньоекономічні зв'язки України	4
	Педагогічна практика	6
	Курсова робота за фахом	4
	<i>Всього за 7 семестр</i>	<i>30</i>
8	Семінар "Економіка в школі"	3
	Геоурбаністика	4
	Політична географія з основами геоглобалістики	4
	Регіональні проблеми стійкого розвитку	4
	Географія Харківської області з основами регіонознавства	4
	Математико-статистичні методи в географії та економіці	4
	Переддипломна практика	5
	Підготовка кваліфікаційної роботи	2
	<i>Всього за 8 семестр</i>	<i>30</i>

*За умови обрання вибіркового блоку Б*

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів
1	Історія України	3
	Вища математика з основами матстатистики	4
	Історія географічних відкриттів і досліджень	4

	Топографія з основами геодезії	5
	Вступ до фаху	4
	Загальне землезнавство	4
	Ґрунтознавство і біогеографія	6
	<i>Всього за 1 семестр</i>	<i>30</i>
2	Іноземна мова	3
	Фізика з основами фізики Землі	5
	Хімія	4
	Метеорологія з основами кліматології	4
	Загальна гідрологія з основами океанології	4
	Основи суспільної географії	4
	Навчальна природничо-наукова практика	6
	<i>Всього за 2 семестр</i>	<i>30</i>
3	Іноземна мова	3
	Інформатика з основами геоінформатики	5
	Геоморфологія з основами геології	4
	Картографія	4
	Фізична географія материків і океанів	4
	Вікова фізіологія та здоров'я дитини	3
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3
	Методика застосування комп'ютерної техніки та технологій в освіті (практикум)	4
	<i>Всього за 3 семестр</i>	<i>30</i>
4	Філософія	3
	Фізична географія материків і океанів	3
	Ландшафтознавство	4
	Географія населення з основами демографії	3
	Загальна та вікова психологія	4
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3
	Рекреалогія	4
	Навчальна професійно-орієнтована практика	6
	<i>Всього за 4 семестр</i>	<i>30</i>
5	Українська мова за професійним спрямуванням	3
	Регіональна економічна і соціальна географія	4
	Фізгеографія України	5
	Економічна і соціальна географія України	5
	Педагогіка	3
	Методика навчання географії	4
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3
	Регіональний розвиток і геопланування	3
	<i>Всього за 5 семестр</i>	<i>30</i>
6	Географічні інформаційні системи	4
	Регіональна економічна і соціальна географія	3
	Основи соціальної географії	5
	Історична географія з основами етнографії	4
	Географія світового господарства	4
	Міжфакультетська вибіркова дисципліна	3
	Педагогічна краєзнавчо-туристична практика	7
	<i>Всього за 6 семестр</i>	<i>30</i>
7	Методика виховної роботи	4
	Організація краєзнавчо-туристичної роботи в школі	4
	Основи наукових досліджень	4

	Основи економіки	4
	Географія зовнішньоекономічної діяльності України	4
	Педагогічна практика	6
	Курсова робота за фахом	4
	<i>Всього за 7 семестр</i>	<i>30</i>
8	Методика викладання економіки в школі	3
	Геомаркетинг і логістика	4
	Основи геополітики	4
	Основи стійкого розвитку регіону	4
	Економічна і соціальна географія Харківської області	4
	Статистичні методи і обробка геоінформації	4
	Переддипломна практика	5
	Підготовка кваліфікаційної роботи	2
	<i>Всього за 8 семестр</i>	<i>30</i>

### 3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр середньої освіти (Географія) за спеціалізацією «Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота». Професійна кваліфікація: Вчитель географії, фахівець з краєзнавчо-туристичної роботи.

Бакалаврська робота є завершеним науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Кваліфікаційна робота передбачає проведення аналізу та прикладне дослідження проблем у галузі середньої освіти та географічної науки. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим навчальним закладом. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Екзаменаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ХНУ імені В.Н. Каразіна. Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків та пропозицій має обов'язково супроводжуватися презентацією із використанням мультимедійної техніки.

#### 4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35	OK 36	OK 37	OK 38	OK 39	OK 40					
ЗК 1	•			•	•	•	•	•																																					
ЗК 2														•	•	•	•									•						•			•	•	•	•	•						
ЗК 3	•	•	•	•											•														•	•									•	•	•				
ЗК 4		•		•	•		•	•	•					•																				•						•	•				
ЗК 5						•							•																												•				
ЗК 6		•	•																																										
ЗК 7	•														•														•	•										•	•				
ЗК 8																			•	•	•																				•	•			
ЗК 9		•																																											
ЗК 10		•	•																																										
ЗК 11															•																									•	•				
ФК 1									•	•					•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•				•													
ФК 2							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•			•													
ФК 3						•					•	•	•																																
ФК 4										•					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•			•				•					•				
ФК 5									•						•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•			•			•								•		
ФК 6											•	•	•																																
ФК 7																																													
ФК 8													•																	•								•	•	•	•	•	•		
ФК 9													•			•											•											•	•			•	•		
ФК 10																	•										•	•	•			•				•			•	•			•		
ФК 11																•											•	•			•				•								•		
ФК 12																		•	•	•										•															
ФК 13																																										•	•		
ФК 14																									•				•			•			•						•	•			
ФК 15																								•				•			•										•	•			
ФК 16																									•				•												•	•			





	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 1.5	ВБ 1.6	ВБ 1.7	ВБ 1.8	ВБ 1.9	ВБ 1.10	ВБ 1.11	ВБ 1.12	ВБ 1.13	ВБ 1.14	ВБ 1.15	ВБ 1.16	ВБ 1.17	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4	ВБ 2.5	ВБ 2.6	ВБ 2.7	ВБ 2.8	ВБ 2.9	ВБ 2.10	ВБ 2.11	ВБ 2.12	ВБ 2.13	ВБ 2.14	ВБ 2.15	ВБ 2.16	ВБ 2.17												
ПРН 1								•		•	•	•					•										•	•	•						•											
ПРН 2							•																	•																						
ПРН 3							•					•	•	•										•	•					•	•															
ПРН 4							•					•	•	•										•	•	•									•											
ПРН 5							•					•	•	•	•	•								•	•	•								•	•											
ПРН 6							•		•			•	•	•	•	•								•	•	•								•	•											
ПРН 7							•					•	•	•	•	•								•	•	•								•	•											
ПРН 8							•					•	•	•	•	•								•	•	•								•	•											
ПРН 9						•				•	•												•	•				•	•																	
ПРН 10						•				•	•												•	•				•	•																	
ПРН 11						•			•			•	•	•		•	•						•	•	•			•	•					•	•											
ПРН 12					•				•			•	•	•	•	•	•					•	•	•	•			•	•					•	•											
ПРН 13					•				•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•					•	•										
ПРН 14					•				•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•					•	•										
ПРН 15					•				•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•						•	•									
ПРН 16					•				•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•							•	•								
ПРН 17					•				•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•					•	•										
ПРН 18					•				•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•						•	•									
ПРН 19					•				•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•							•	•								
ПРН 20					•		•		•			•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•								•	•							
ПРН 21					•		•		•		•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•									•	•						
ПРН 22					•		•		•		•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•										•	•					
ПРН 23					•		•		•		•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•											•	•				
ПРН 24					•		•		•		•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•												•	•			
ПРН 25					•		•		•		•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•													•	•		
ПРН 26					•		•		•		•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•			•	•														•	•	